

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Акушерство та гінекологія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Сміян Світлана Анатоліївна, Сухарев Анатолій Борисович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для заочної форми навчання 16 год. становить контактна робота з викладачем (4 год. лекцій, 12 год. практичних занять), 134 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Екстрена медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Патологічна анатомія, Нормальна фізіологія, Внутрішня медицина з пропедевтикою (у т. ч. інфекційні хвороби та епідеміологія, клінічна фармакологія), Загальна хірургія
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання є досягнення студентами сучасних знань та формування професійних умінь з надання екстреної акушерської і гінекологічної допомоги, засвоєння принципів діагностики та лікування невідкладних станів в акушерстві й гінекології, оволодіння алгоритмами ведення вагітності, пологів і післяпологового періоду при ускладненому перебігу, вміння швидко оцінювати акушерську ситуацію та ризики для життя матері й плода, приймати обґрунтовані клінічні рішення.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Невідкладні стани в акушерстві Невиношування вагітності. Акушерські кровотечі. Гіпертензивні розлади при вагітності. Післяпологові септичні захворювання.
Тема 2 Невідкладні стани в гінекології Аномальні маткові кровотечі. Запальні захворювання жіночих статевих органів. "Гострий" живіт в гінекології.
Тема 3 Іспит Теоретична перевірка рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестовий комп'ютерний контроль знань. Вирішення практичних кейсів.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Проводити оцінку безпечності місця події для вагітної, роділлі, породіллі та новонародженого, забезпечуючи тепловий ланцюжок.
РН2	Вміти застосувати вимірювання обводу живота і висоти дна матки для визначення терміну вагітності, визначити період пологів, провести активно III період пологів, забезпечити тепловий ланцюжок
РН3	Вміти провести обстеження вагітної, роділлі, породіллі, гінекологічних пацієнтів різних вікових груп, визначити патологічний стан, надати невідкладну допомогу в пологах, при акушерській кровотечі, нападі еклампсії, передчасних пологах, аномальній матковій кровотечі

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності І5 Медсестринство:

ПР3	Здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки персоналу та пацієнту, застосування табельних засобів індивідуального захисту.
ПР4	Знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/ інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки.
ПР9	Провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності І5 Медсестринство:

ПК1	ЗК 4. Здатність бути критичним та самокритичним.
-----	--

ПК2	ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень.
ПК3	ЗК 12. Відповідально ставитися до завдань і обов'язків.
ПК4	ФК 1. Здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку.
ПК5	ФК 3. Здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.
ПК6	ФК 6. Здатність надати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах.
ПК7	ФК 15. Здатність виконувати апаратні дослідження і невідкладні процедури та здійснювати підготовку пацієнта до інших досліджень
ПК8	ФК 18. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Невідкладні стани в акушерстві
Лк1 "Невідкладні стани в акушерстві" (заочна) Невиношування вагітності. Гіпертензивні розлади при вагітності. Акушерські кровотечі. Акушерський травматизм. Післяпологові септичні захворювання.
Пр1 "Мимовільний аборт. Передчасні пологи" (заочна) Мимовільний аборт: клініка, класифікація, діагностика, лікування. Передчасні пологи: клініка, діагностика, акушерська тактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язанні клінічних кейсів. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення вимірювання обводу живота та висоти стояння дна матки вагітної жінки, прийомів Леопольда, аускультатії серцебиття плода) з подальшим обговоренням застосування цих методів для діагностики вагітності, стану матері та внутрішньоутробного плода.
Пр2 "Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності" (заочна) Ранні гестози: гіперсалівація, блювання вагітних: клініка, діагностика, лікування. Преєклампсія: клініка, класифікація, діагностика, лікування. Еклампсія: клініка, діагностика, невідкладна допомога. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язування групових кейсів. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з фізіологічних пологів, кесаревого розтину) з подальшим обговоренням.

Пр3 "Акушерські кровотечі" (заочна)

Передлежання плаценти: класифікація, акушерська тактика. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: клініка, діагностика, акушерська тактика. Аномалії прикріплення плаценти: клініка, діагностика, невідкладна допомога. Післяпологова гіпотонічна маткова кровотеча: клініка. невідкладна допомога. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язування групових і клінічних кейсів, Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з активного ведення III періоду пологів, методики балонної тампонади матки, гемостатичних швів на матці) з подальшим обговоренням.

Пр4 "Акушерський травматизм Післяпологові септичні захворювання." (заочна)

Розрив матки: клініка. діагностика, невідкладна допомога. Розриви шийки матки, розриви піхви і промежини: клініка, діагностика, лікування. Класифікація: розподіл за етапами розповсюдження інфекції (за Сазоновим- Бартельсом): від обмежених форм (післяпологова виразка, ендометрит) до генералізованих (септицемія, септикопемія, септичний шок). Етіологія та патогенез: збудники); входні ворота і нфекції, роль імунологічної резистентності та факторів ризику. Клініка та діагностика. Лікування післяпологових гнійно-септичних захворювань. Септичний шок: патогенез, діагностичні критерії та алгоритм невідкладної допомоги. Сучасні принципи лікування: комплексна антибіотикотерапія, дезінтоксикація, імуноткорекція, хірургічне санація вогнища інфекції. Профілактика: дотримання асептики та антисептики, раціональне ведення пологів, своєчасна корекція анемії та антибіотикопрофілактика в групах ризику. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язування клінічних кейсів.Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики післяпологового огляду пологових шляхів, техніки вправлення матки при її вивороті) з подальшим обговоренням.

Тема 2. Невідкладні стани в гінекології

Лк2 "Невідкладні стани в гінекології" (заочна)

Аномальні маткові кровотечі. Запальні захворювання жінових статевих органів. "Гострий" живіт в гінекології.

Пр5 "Аномальні маткові кровотечі. Запальні захворювання жіночих статевих органів." (заочна)

Класифікація аномальних маткових кровотеч за міжнародною системою PALM-COEIN, діагностика, лікування Етіологія, клініка, діагностика. лікування запальних захворювань жіночих статевих органів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язування клінічних кейсів, роботу з віртуальним пацієнтом. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики гінекологічного обстеження, взяття мазків на бактеріоскопічне дослідження) з подальшим обговоренням.

Пр6 ""Гострий" живіт в гінекології" (заочна)

Невідкладні стани в гінекології (апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини, гнійна tuboovarіальна пухлина, порушення живлення лейоматозного вузла). Невідкладні стани в гінекології. Апоплексія яєчника: визначення, клініка, форми. Перекрут ніжки пухлини (кісти) яєчника: етіологія, клініка, склад ніжки. Розрив капсули пухлини яєчника: причини, наслідки. Порушення живлення лейоміоматозного вузла: патогенез, клініка. Гнійна tuboovarіальна пухлина (запальні конгломерати): суть, клініка. Діагностика та тактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу, розв'язування групових і клінічних кейсів, роботу з віртуальним пацієнтом. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з лапароскопічних операцій при позаматковій вагітності, перекруті ніжки пухлини яєчника, піосальпінксі, апоплексії яєчника) з подальшим обговоренням.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Електронне навчання
МН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН5	Практикоорієнтоване навчання
МН6	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Електронне навчання у системах (Meet, MIX.sumdu.edu.ua)
НД2	Інтерактивні лекції
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Підготовка до практичних занять
НД5	Підготовка до іспиту
НД6	Розбір клінічних кейсів
НД7	Виконання групового практичного завдання

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом
МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів

МФО4 Розв'язування клінічних кейсів	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО5 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	студент має надати 60% правильних відповідей

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (30 балів)	Є однією зі складових іспиту. Студент, який надав правильних відповідей менше за 60% отримує 0 балів..

МСО2 Оцінювання опитування, розв'язування клінічного кейсу	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, вирішення клінічних кейс	Відповідно до розкладу	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МСО3 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, роботу з віртуальним пацієнтом, вирішення клінічних кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		200 балів	
МСО1. Підсумкове тестування		30	
	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань на завершення дисципліни.	30	Ні
МСО2. Оцінювання опитування, розв'язування клінічного кейсу		50	
	відповідь на питання надання невідкладної допомоги - 20 балів, розв'язання клінічного кейсу - 30 балів	50	Ні
МСО3. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки		120	

	Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, оцінювання, об'єктивне структуроване клінічне обстеження, інтерпретація результатів лабораторного та інструментального обстеження	120	Ні
--	---	-----	----

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Практико-орієнтований Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 1 теоретичне запитання з різноманітної тематики навчальної дисципліни (20 балів) та клінічний кейс з надання невідкладної допомоги (30 балів). Підсумкове тестування оцінюється в 30 балів. Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, архів рентгенологічних, кольпоскопічних, Ультразвукових фото
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН4	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, віртуальних пацієнтів,)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Акушерство : підручник / С. В. Хміль, Л. І. Романчук, М. С. Хміль та ін. ; за ред. С. В. Хміля. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2025. — 608 с
2	Ліхачов В. К. Акушерство. Том І. Базовий курс./ В. К. Ліхачов. - 2-ге вид., стер. – Вінниця: Нова Книга, 2024. – 392 с
3	Акушерство. За ред. Пирогова В. І., Булаченко О. В., Вдовиченко Ю. П. та ін. - Книжковий Дім, 2023. - 472 с.
4	Сміт, Р. П. Акушерство та гінекологія за Неттером [Текст] = Netter's Obstetrics & Gynecology / Р. П. Сміт. — пер. 4-го вид. — Київ : Медицина, 2025. — 733 с.

5	Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / За ред. І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. - 5-е видання . - «Медицина», 2023, 560 с
Допоміжна література	
1	Акушерські прийоми [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. І. Бойко, А. Б. Сухарєв, І. М. Нікітіна, Н. В. Калашник; за заг. ред. В. І. Бойка. - Суми : СумДУ, 2021. - 186 с.
2	Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани : навч. посіб. / І. Л. Басенко, О. О. Буднюк, А. С. Владика та ін. ; за ред.: А.С. Владики, О.О. Тарабаріна. — Суми : Університет. кн., 2025. — 584 с. + Гриф МОЗ
3	Прогнозування, лікування і профілактика акушерської та перинатальної патології в жінок з багатоплідною вагітністю : за заг. ред. І.М. Нікітіної / Нікітіна І.М., Бойко В.І, Бойчук А.В., Лобода А.М. Суми : Сумський державний університет, 2021. – 317 с.
4	Obstetrics and Gynecology: in 2 volumes. Volume 2. Gynecology: textbook / V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina, B.M. Ventskivskyi et al. - 3rd edition Mtdicine 2022, 352 с
5	Ектопічна вагітність [Електронний ресурс] : конспект лекцій для студ. спец. 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 228 "Педіатрія" денної форми навчання / Н. П. Сухоставець. — Суми : СумДУ, 2024. — 34 с.
6	Obstetric phantom [Електронний ресурс] : tutorial / I. M. Nikitina, C. A. Smilian, N. V. Kalashnyk etc. ; edit. I. M. Nikitina. — Sumy : Sumy State University, 2022. — 186 p